

“Een rustige, leuke wijk met veel groen. Heerlijk wonen met bijna alles op loopafstand.”

Bewoner via online vragenlijst

“Van eens een prachtige wijk, vergaan in een achterstandswijk waar het nodige aan gebeuren zal moeten wil het niet nog verder afglijden!”

Bewoner via online vragenlijst

LOMBARDIEN

Wijkidentiteit(en)

De identiteit van de wijk verandert steeds en wordt door iedereen anders ervaren. Stichting Wijkcollectie en Veldacademie hebben in samenwerking met de wijkraad en bewoners van Lombardijen de identiteit(en) van de wijk geprobeerd te beschrijven. Hierbij zijn zoveel mogelijk meningen en ervaringen van wijkgebruikers meegenomen. Het resultaat hiervan is terug te vinden in deze folder.

Voor meer informatie ga naar de website: mijn.rotterdam.nl/lombardijen

LOMBARDIEN

Wijkidentiteit(en)

Wat is de identiteit van de Rotterdamse wijk Lombardijen? Lees hier hoe bewoners, ondernemers en andere wijkgebruikers Lombardijen ervaren. Wat maakt Lombardijen volgens hen bijzonder en welke belangrijke plekken, personen en activiteiten zijn er in de wijk te vinden?

“Lombardijen is een wijk waar iedereen rustig wil wonen. Als je eenmaal hier woont kom je er nooit vanaf, het gaat je aan het hart.”

Bewoner via online vragenlijst

Colofon

Lombardijen Wijkidentiteit(en)

In opdracht van Gemeente Rotterdam
In samenwerking met Wijkraad Lombardijen
Uitvoering Stichting Wijkcollectie & Veldacademie

© December 2022, Stichting Wijkcollectie | Veldacademie

Meer weten?

Stichting Wijkcollectie
info@wijkcollectie.nl | www.wijkcollectie.nl

Veldacademie
info@veldacademie.nl | www.veldacademie.nl

mijn.rotterdam.nl/lombardijen

Deze folder gaat over de identiteit(en) van de Rotterdamse wijk Lombardijen. Stichting Wijkcollectie en Veldacademie hebben de identiteit(en) onderzocht om de nieuwe wijkraad te ondersteunen bij het maken van het wijkakkoord. Een belangrijk onderdeel van dit wijkakkoord is namelijk het beschrijven van een 'beeld van de wijk'. De ervaring van bewoners, ondernemers en andere wijkgebruikers vormt daarvoor de basis, want zij kennen de wijk als geen ander. Welke personen, plekken en activiteiten maken de wijk bijzonder? Welke kansen en bedreigingen zien bewoners voor Lombardijen? Met deze informatie kan de wijkraad bepalen wat er in Lombardijen nodig is.

“Het was een fijne wijk met mix van alleenstaanden minima en gezinnen. ... Ik zou hier weg willen als ik het me kon veroorloven, al was het maar dat ik mijn kind wat beters gun en normaal kan laten buiten spelen.”

Bewoner via online vragenlijst

Wijkbeschrijving

Lombardijen: rustige familiewijk met uitdagingen

In Lombardijen is het op iedere hoek anders, de wijk heeft vele buurten en straten die allemaal hun eigen kwaliteiten en problemen hebben. Lombardijen bestaat dus uit verschillende “eilandjes” met een eigen identiteit. Maar als geheel is Lombardijen een “prachtwijk”; bewoners ervaren het als een rustpunt in de stad. In de wijk is veel ruimte en groen, vooral in het hart van Lombardijen: het Spinozapark.

Lombardijen voelt aan als een dorp maar heeft wel veel winkels en horeca, vooral aan de Spinozaweg. Op deze plekken kunnen bewoners samen komen. Die ontmoeting is waardevol in een wijk als Lombardijen waar mensen van verschillende leeftijden en culturen naast en met elkaar wonen. Deze mix aan bewoners wordt als normaal gezien en is volgens bewoners een rijkdom. Lombardijen is altijd een echte familiewijk geweest, generatie op generatie blijft er wonen. En dus groeien er ook veel kinderen op in Lombardijen, voor hen zijn er dan ook genoeg plekken in de wijk zoals de Speeltuin Pascal, Bouwspeltuin Maeterlinck, Kinderboerderij de Kooi, de Meisjesplek en het Huis van de Wijk. Bewoners die er opgegroeid zijn voelen een sterke band met de wijk, zien “hun Lombardijen” als thuis en staan klaar voor hun burens.

“Diversiteit maakt het wonen nog mooier.”

Bewoner via online vragenlijst

De laatste jaren komen er alleen steeds meer bewoners in de wijk wonen die er eigenlijk niet lang willen wonen, maar de wijk als tussenstop zien. Zij missen de binding zoals bewoners die er al lang wonen wel hebben en gedragen zich ook anders en minder betrokken. Het beeld van Lombardijen als familiewijk loopt hierdoor gevaar. Dit is niet de enige uitdaging in de wijk. Lombardijen heeft de laatste jaren ook te maken met meer crimineel gedrag en een soms onprettige sfeer op straat, waardoor bewoners zich minder veilig voelen. Daarnaast zijn niet alle woningen goed onderhouden en zijn de straten in de wijk niet altijd schoon en vaak vol met afval. Actieve buurtbewoners zetten zich in om deze problemen aan te pakken, zoals de Buurtvaders, Buurtmoeders en het Huurdersplatform. Daarbij werken ze samen met gemeente en andere organisaties uit de wijk.

“Een groene en overzichtelijke wijk. Divers in etniciteit en sociale klasse (positief). Hier en daar verloederd, verpauperd, achtergesteld en gevaarlijk qua drukte en criminaliteit.”

Bewoner via online vragenlijst

“Ik wil graag dat het goed gaat in mijn wijk. Daar wordt door veel mensen hard aan gewerkt.”

05

Het verhaal over de Buurtvaders

Elke vrijdag en zaterdag trekken de Buurtvaders vanuit Speeltuin Pascal in Lombardijen de wijk in. Met een eenvoudige praatje pot maken ze kennis met de jongeren uit de buurt en houden ze zo in de gaten als het mis dreigt te gaan.

Abdel

“Lange tijd had je hier veel overlast van jongeren”, vertelt Abdel el Garmouhi, aanspreekpunt van het buurtvadersproject in Lombardijen. “Er was veel drugsoverlast en je hoorde continu sirenes. Nu is het een stuk rustiger.” De jongeren die toen overlast veroorzaakten zijn inmiddels volwassen en hebben kinderen. De generatie die hier nu opgroeit wordt veel beter aangestuurd.

De Buurtvaders zijn met hun groengele hesjes goed herkenbaar in de wijk. “De jongeren zijn meestal respectvol naar ons toe. Ze kennen ons, want wij komen zelf uit de wijk. We weten wie zij zijn en bouwen een band met ze op. Als je ziet of hoort dat het bij iemand niet goed gaat dan ga je met die persoon in gesprek.”

De Buurtvaders organiseren voor de jongeren ook sportactiviteiten in de wijk, zoals zaalvoetbal en kickboksen. De groep Buurtvaders bestaat nu voornamelijk uit Marokkaanse mannen. “In de toekomst willen we graag vaders met een andere afkomst bij ons project betrekken. Er wonen veel Antillianen in de wijk, dus het zou mooi zijn als de Antilliaanse vaders zich zouden aansluiten.”

“Met de wijk komt het wel goed, denkt Abdel. “Ik merk en zie dat het de goede kant opgaat. Iedereen zit erboven op. Ik ben trots dat ik daar deel van uitmaak.”

De Spinozaweg: het winkelhart van Lombardijen.

06

De Spinozaweg

“Ondanks de te grote culturele verschillen heeft de Spinozaweg nog de oude waarden grotendeels weten te behouden.”

Bewoner via straatgesprek

“Fijne plek om je boodschappen te doen, eigenlijk zijn alle belangrijke winkels aanwezig. Parkeren is wel een drama.”

Bewoner via online vragenlijst

Gert, Linda, Willie

Het verhaal van Bouwspeltuin Maeterlinck

03

Bij Bouwspeltuin Maeterlinck aan de Maeterlinckweg 61, kunnen kinderen zelf houten hutten bouwen en tenten opzetten in het tentendorp. Ook is er een skeltercircuit, een kabelbaan, een water- en zandgedeelte en organiseren vrijwilligers er leuke activiteiten.

“De Bouwspeltuin is speciaal opgericht voor wijk-kinderen aan deze kant van de Pascalweg zodat ze niet hoeften over te steken naar speeltuin Pascal”, vertelt vrijwilliger Gert. “De Pascalweg is een levensgevaarlijke weg: er is geen zebrapad en er zijn zelfs petitie gestart om stoplichten te plaatsen.”

Linda, vrijwillig assistent-coördinator van de Bouwspeltuin: “Alle uiteenlopende dingen die je hier kunt doen maakt onze Bouwspeltuin uniek. Uit heel het land komen mensen naar ons toe.” Inmiddels bestaat de Bouwspeltuin in Lombardijen alweer vijftig jaar en wordt de speeltuin gerund door toegewijde vrijwilligers. “We zijn een heel hecht team. Iedereen die er werkt kan zijn eigen kwaliteiten ontplooiën”, aldus Linda. “Dat geeft een gezellige sfeer.”

De inkomens van wijkbewoners zijn erg verschillend, valt Linda op. “Bij sommigen zie je echt wel armoede. Bezoekers zijn blij dat wij de producten in de kantine goedkoop houden. Mensen reageren dan met: ‘dit is zo fijn want zo kan ik toch nog weg met mijn kinderen. Want een dagje uit kunnen wij niet meer betalen’. Daar merk je het aan.”

Ook initiatieven van wijkbewoners zijn zeer welkom. “Er was bijvoorbeeld voor kinderen uit de wijk een activiteit ‘egelhuisjes maken’, opgezet door een bewoner uit de wijk. Zij zocht een ruimte om haar activiteit uit te voeren en die ruimte hebben wij.”

Voor Bouwspeltuin Maeterlinck komen mensen uit het hele land.

Het verhaal van Orsine Muntslag

Met de intrek van Stichting SOL in het Huis van de Wijk verwacht Orsine Muntslag snel verbetering in haar buurt. De stichting verbindt buurtbewoners met sociale netwerken; iets waar ook Orsine zich voor inzet.

“Ik ben een sociale duizendpoot met voelsprietten”, lacht Orsine. Ze woont sinds 1996 in Lombardijen en is lid van de wijkraad. “Met en voor bewoners organiseer ik allerlei activiteiten. Daarvoor luister ik goed naar wat er speelt, zodat ik kan inspelen op de behoeftes.”

Orsine staat altijd klaar om mensen te helpen. “Als ik het niet zelf kan oplossen, stuur ik de mensen door naar de juiste hulpverlener of instantie.” Ze ervaart Lombardijen als een echte familiewijk. “Het is ons kent ons als in een dorp.”

Sinds 2012 organiseert Orsine al kinderactiviteiten bij speeltuin Pascal. Ieder jaar maakt zij een activiteitenplanning voor het hele jaar en voert die uit samen met andere wijkbewoners. “Iedereen wil altijd graag helpen omdat zij het belangrijk vinden om iets te doen voor hun wijk.”

Om de kinderen uit de flats nog meer naar buiten te krijgen en met elkaar in contact te laten komen organiseert Orsine op woensdag activiteiten in het Huis van de Wijk waar kinderen kunnen spelen, sporten en knutselen. Ook wordt er voorgelezen en maakt de groep soms een uitje naar de kinderboerderij of het theater.

In de wijk wonen veel alleenstaande moeders en is werkeloosheid een groot probleem. “Als mensen geen baan hebben, stimuleer ik ze om vrijwilligerswerk te doen. Dan creëer je een netwerk waar je iets aan hebt.”

04

Orsine Muntslag

Een sociale duizendpoot met voelsprietten.

“Mensen zouden meer mét elkaar moeten praten. Niet óver elkaar.”

Ben Monshouwer

Ben

Het verhaal van Ben Monshouwer

De eenenveertigjarige Ben Monshouwer woont al 62 jaar in Lombardijen. Nog steeds met veel plezier, alhoewel hij de buurt wel sterk heeft zien veranderen.

Na zijn huwelijk in 1960 trok Ben in op de Menanderstraat nummer 25. Al snel breidde zijn gezin uit en verhuisde hij naar een vierkamerwoning verderop in de straat. Ben vindt zijn wijk door de jaren sterk veranderd, en niet altijd ten goede. Er zijn veel nieuwe bewoners gekomen en begrip en respect voor elkaar is er niet altijd meer bij. “Als mensen niet meer met elkaar kunnen communiceren verdwijnt het saamhorigheidsgevoel.” Ben heeft wel een goede oplossing. “Je ziet ‘s zomers weleens van die vliegtuigjes met grote spandoeken erachter. Daar zou ik heel groot WEB op willen zetten: Waardering, Erkenning en Betrokkenheid. Dat zijn drie punten die mensen voor elkaar moeten opbrengen. Maar dat is misschien een utopie”, lacht hij.

Ben blijft actief bij de postzegelruilbeurs in Oranjestad. “Sinds 1967 komen verzamelaars hier op de eerste zaterdag van de maand naar toe, nu nog steeds.” Ook zit hij bij de bewonerscommissie van de Westertoren en bij Buurt Bestuurt. “Ik ben veel met de wijk bezig, want ik ben geen man die je thuis kan vinden. Ik ga vaak de wijk in en leg dan mijn oor te luisteren.” Ondanks de vele veranderingen woont Ben nog met veel plezier in Lombardijen. “Ik ken hier veel mensen en geniet van mijn uitstapjes: papierprikken in het park en inkopen doen bij de Turkse groenteboer- en slager. Het enige wat hier ontbreekt is dat mensen mét elkaar moeten praten, niet óver elkaar.”

01

In een schoon groen park komen allerlei soorten mensen samen.

02

Het verhaal over de Spinozapark

Het Spinozapark werd aangelegd in de jaren zestig en ligt in het hart van Lombardijen. In en rond het park vind je een mooi onderhouden plantentuin, twee basisscholen, het bekende poppodium Baroeg, een skatebaan, de Krajicek Playground, speeltuin Pascal en een dierenkliniek.

“In mijn straat is voor kinderen niets te doen”, vertelt een buurtbewoner. Terwijl ze op een bankje zit spelen haar kinderen op de sportapparaten in het park. “Deze plek en de speeltuin zijn fijn voor ze. Ik werk veel, dus hier kunnen we in onze vrije uren samen ravotten en uitwaaien.”

Verderop zitten twee bewoners van seniorencomplex Het Lichtpunt op een bankje te genieten van de najaarszon. Het park ziet er prima uit, vinden de dames. “Maar ga je richting de school en de straatjes, dan begint de verloedering door vuil dat op straat wordt gegooid.”

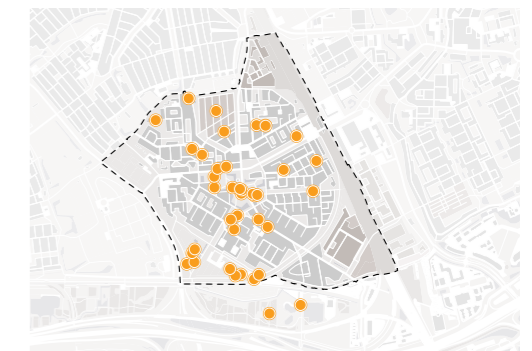
Bij de Krajicek Playground Pascal galmt harde muziek uit een speaker tijdens een evenement van Sportbedrijf Rotterdam. “De Krajicek Playground is uniek in Rotterdam omdat het overdekt is”, vertelt sportconsulent Johan van den Berg. “Het sportcourt is voor alle wijkbewoners toegankelijk en gratis te reserveren. Het veld wordt ook netjes onderhouden.”

De aangrenzende speeltuin Pascal wordt zeven dagen in de week beheerd door vrijwilliger Edlyn Ostiana. Ze wordt blij van haar werk in de speeltuin. “Ik hoor veel over allerlei problemen en probeer te helpen door samen naar oplossingen te zoeken. Ik signaleer en verwijs door.” De speeltuinvereniging staat centraal in de wijk en wordt goed gebruikt. “Hier komen allerlei soorten mensen samen.”

Spinozapark

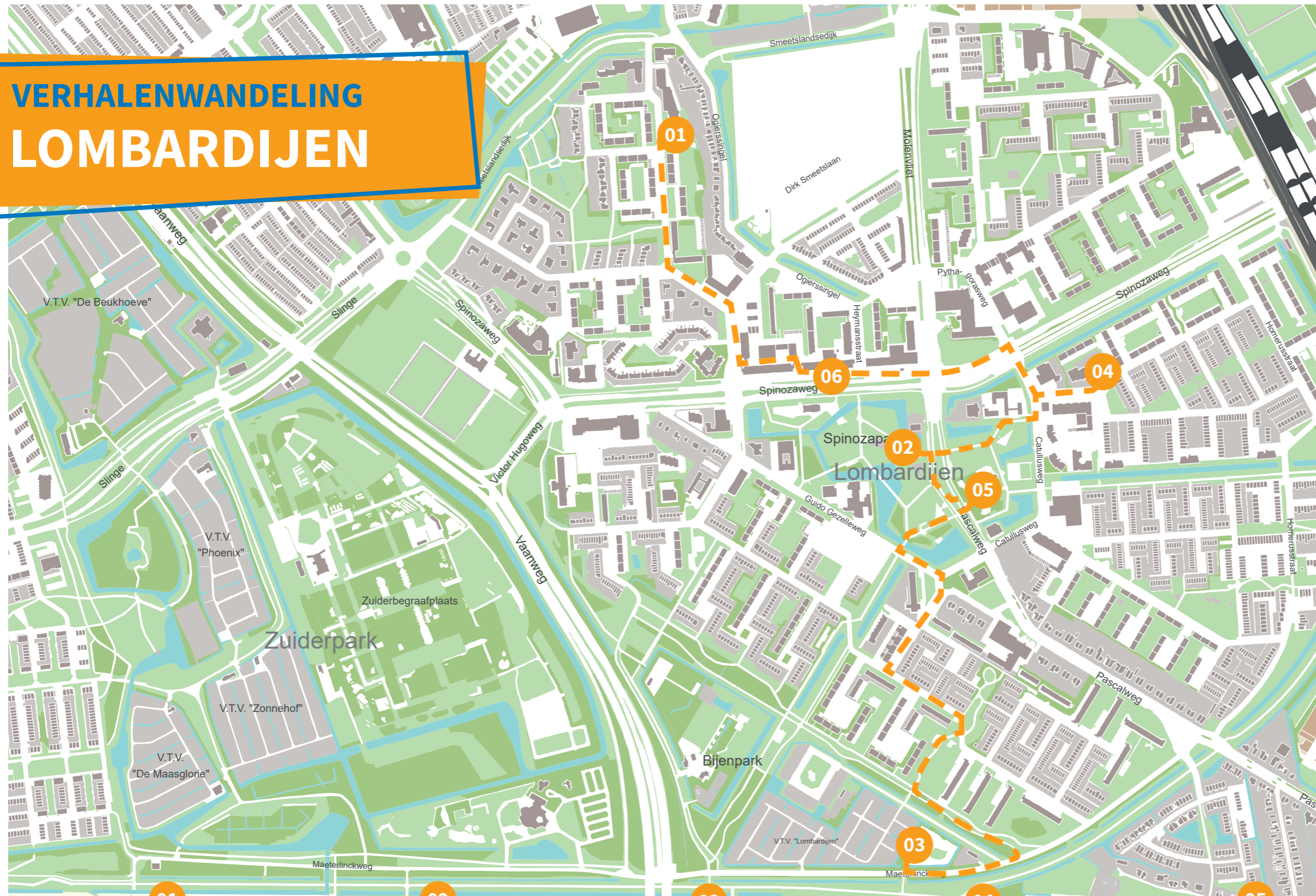
VERHALENWANDELING LOMBARDIEN

Hierboven zie je de plekken, activiteiten en mensen die genoemd zijn door bewoners in de zoektocht naar de wijkidentiteit(en). Op de routekaart hiernaast worden zes verhalen uitgelicht. Wandel er langs en leer de wijk nog beter kennen!

Het verhaal van de wijk is nooit af. Schrijf hieronder de namen van plekken, mensen of activiteiten die jij ook belangrijk vindt in de wijk.

- 07
- 08
- 09
- 10
- 11

01

Ben Monshouwer

“Als mensen niet meer met elkaar kunnen communiceren verdwijnt het saamhorigheidsgevoel.”

Oranjehof, Immanuel Kantstraat 2

02

Spinozapark

Het park ziet er prima uit, vinden twee dames. “Maar ga je richting de school en de straatjes, dan begint de verloedering door vuil dat op straat wordt gooid.”

Spinozapark, Guido Gezelleweg 1802

03

Bouwspeeltuin Maeterlinck

“Bij sommigen wijkbewoners zie je echt wel armoede. Zij zijn blij dat wij de producten in de kantine goedkoop houden. Want een dagje uit kunnen ze niet meer betalen.”

Maeterlinckweg 61

04

Orsine Muntslag

In de wijk wonen veel alleenstaande moeders en is werkloosheid een groot probleem. “Als mensen geen baan hebben, stimuleer ik ze om vrijwilligerswerk te doen.”

Huis van de Wijk Lombardien, Menanderstraat 89/90

05

Buurtvaders

“Ik merk en zie dat het met de wijk de goede kant opgaat. Iedereen zit erboven op. Ik ben trots dat ik daar deel van uitmaak.”

Speeltuin Pascal, Pascalweg 12

06

Spinozaweg

“Fijne plek om je boodschappen te doen, eigenlijk zijn alle belangrijke winkelsaanwezig. Parkeren is wel een drama.”

Spinozaweg